

Regionální hodnocení kvality sociálního prostředí – případová studie České republiky

Milan Viturka

Ekonomicko-správní fakulta Masarykovy univerzity

**XVI. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách
Valtice, 19. – 21. červen 2013**

Hlavní přístupy k hodnocení sociální komponenty společenského rozvoje

- **Sociologické přístupy :**

objektivní indikátory kvality života (objective well-being)

hlavní nedostatky: subjektivismus ve výběru indikátorů, absence všeobecně uznávaného indikátoru typu HDP využitelného pro parciální analýzy.

- **Psychologické přístupy :**

subjektivní indikátory kvality života (subjective well-being)

hlavní nedostatky: koncepční nevyjasněnost, limitované možnosti generalizace.

- **Ekonomické přístupy:**

míra uspokojení spotřebitelských preferencí obyvatelstva

hlavní nedostatky: silný redukcionismus (omezenost výběru indikátorů).

Užitá metoda výzkumu – přístup z pozice hodnocení regionální kvality sociálního prostředí (KSP)

□ Hlavní cíl :

systemové vyhodnocení kvality sociálního prostředí na mikroregionální a mezoregionální úrovni – vazby na regionální konkurenceschopnost a zejména kvalitu podnikatelského prostředí (KPP).

Objektivní indikátory resp. faktory KSP (celkem 16 faktorů):

sociální faktory – *naděje dožití, vzdělanost, nezaměstnanost, rozvodovost, potratovost, kriminalita*

demografické faktory – *přirozený pohyb obyvatelstva, mechanický pohyb obyvatelstva, věková struktura obyvatelstva*

urbanistické faktory – *urbanizace, urbanistický rozvoj, urbanistické prostředí*

infrastrukturní faktory – *zdravotnická infrastruktura, sociální infrastruktura*

environmentální faktory – *krajinná struktura, kvalita ovzduší.*

Výsledky mikroregionálního hodnocení KSP podle regionů ORP

Typologie regionů (od nejlepší hodnoty 1 po nejhorší hodnotu 5):

Progresivní typ – regiony se silně nadprůměrnou hodnotou KSP (cca 2,5 a nižší).

Standardní typ – regiony s průměrnou hodnotou KSP (2,5 až 3,5).

Regresivní typ – regiony se silně podprůměrnou hodnotou KSP (vyšší než 3,5).

Rozdíly oproti výsledkům hodnocení KPP:

- nižší úroveň diferenciacce (3/4 regionů spadá do průměrné skupiny)
- oproti KPP ne všechny póly rozvoje mají nadprůměrné hodnoty KSP
- volnější vazba KSP na velikost regionů ORP.

Výsledky mezoregionálního (krajského) hodnocení

- Krajské hodnoty KSP představují agregace příslušných mikroregionálních hodnot vážených počtem obyvatel.
- **Základní tendence:**
  - *nepříliš silné vazby KSP a KPP, slabé vazby KSP a HDP (na rozdíl od vazeb KPP a HDP)*
  - *zhoršování mikroregionálních hodnot KSP směrem k hranicím krajů v souladu se teoriemi jádro-periferie*
  - *silná inercie negativních anomálií KSP indukovaných nadměrnou preferencí strategicky významných odvětví průmyslu v období centrálně plánované ekonomiky*
  - *protikladné působení některých faktorů (např. environmentálních a urbanistických faktorů).*

Výsledky krajského hodnocení KSP

kraj	KSP celého kraje	KSP centra	počet ob. v tis. (sčítání 2011)
Pražský	2,50	x	1273
Středočeský	2,90	2,44	1275
Jihočeský	2,64	2,31	637
Plzeňský	2,91	2,56	575
Karlovarský	3,31	3,38	310
Ústecký	3,47	3,09	830
Liberecký	2,93	2,53	439
Královéhradecký	2,87	2,56	556
Pardubický	2,74	2,31	518
Vysočina	2,73	2,44	513
Jihomoravský	2,93	2,56	1170
Olomoucký	3,03	2,50	640
Zlínský	2,89	2,50	590
Moravskoslezský	3,40	3,50	1236
Česká republika	2,95	2,50	10562

Rovnováha KSP a KPP

